

Aanvullende gegevens

Inv. nr. 190

Gemeente Gorinchem

Eigenaar gemeente Gorinchem (sinds 1956). De molen wordt echter beheerd door de Stichting Vrienden van de Gorinchemse Molens.

Type ronde stenen stellingmolen

Functie tot in de Tweede Wereldoorlog het vermalen van granen ten behoeve van boeren en bakkers. Nu vermalen van granen voor bakkers.

Bouwjaar 1718

Vlucht 25,50 meter

Wiekvorm Oud-Hollands (van 1940 tot 1965 Busselwieken)

Bovenas De Prins van Oranje, 's Gravenhage, nr. 635 (1869)

Roeden binnenroede: Derckx Constructie, Beegden, nr. 671 (1991)

buitenroede: Derckx Constructie, Beegden, nr. 670 (1991)

Inrichting twee koppels stenen, een koppel flintstenen en een koppel voederstenen. Beide koppels hebben een eigen reguleur en zijn verder voorzien van een sleepluiwerk. Vroeger lag er op de steenzolder nog een derde koppel stenen.

Overbrenging:

aantal kammen bovenwiel: 75, steek 11,5 cm.

aantal stavenbovenschijfloop: 32, steek 11,5 cm.

aantal kammen spoorwiel: 77, steek 9,9 cm.

aantal staven steenrondsels: 28, steek 11,5 cm.

overbrengingsverhouding, resp.: 1:6,45 en 1:6,68.

Historische en technische bijzonderheden

Deze molen is gebouwd in 1718 nadat zijn voorganger (een standaardmolen) in 1717 door storm was verwoest.

De molen is toen in steen op een kat (een soort heuvel op het bastion dat fungeerde om het geschut op te zetten) gebouwd.

Het was de eerste stenen molen van Gorinchem.

Verhoogd

De molen is gebouwd als grondzeiler, maar al in 1764 4 meter verhoogd en omgebouwd tot stellingmolen.

De molen brandde in 1889 geheel uit en alleen een kale romp bleef over.

Molenaar/ eigenaar de Visscher liet de molen herstellen met vele onderdelen van de oliemolen "Nooit Volmaakt" die op Bastion VII voor afbraak te koop stond. (dat is waar nu het verpleeghuis "Het Nonnenveld" staat.) Dat dit een achtkantige molen was is nu nog goed in de molen te zien.

De vloerbalken van de eerste zolder zijn bijv. de achtkantstijlen, en in een heleboel balken in de molen zijn happen en gaten uitgehakt die in deze molen nooit een betekenis hebben gehad en dus nog van de oliemolen zijn.

Opvallend

Ook zeer opvallend is dat de rolvloer van het kruiwerk niet op de gemetselde romp ligt maar op een achtkantige grenen tafelement. Men mag aannemen dat die ook van de achtkantige oliemolen komt.

De kap welke voorheen met riet gedekt was komt ook van de oliemolen.

De kap is nu met dakleer gedekt maar de inkepingen voor de rietplanken zitten nog in de spantring.

De baard van de oliemolen is ook overgegaan en sindsdien heette de voorheen naamloze molen "Nooit Volmaakt".

Bijzonder

Wat ook vrij bijzonder is het bovenwiel: de kruisarmen lopen over de plooistukken door tot tegen de achtervelg!

In 1895 werd er onderin de molen een zuiggasmotor geplaatst om bij windstilte toch te kunnen malen.

Tot in de jaren 30 (de crisisjaren) is er met de molen gemalen.

Toen is de molen stilgezet tot 1942, hij is toen weer door molenmaker Bos uit Almkerk opgeknapt en voorzien van van Busselwieken.

Hij heeft toen tot 1945 gemalen en is toen weer stilgezet.

Laatste particuliere eigenaar

De laatste particuliere eigenaar P.M de Heus overleed op 4 juli 1975.

Op 15 december 1956 is de molen overgenomen door de gemeente Gorinchem.

In 1965 is de molen weer gerestaureerd en weer voorzien van oud hollands wieksysteem.

De molen is toen niet maalvaardig opgeleverd!

Op 28 april 1965 werd Gilles van Beveren (de vroegere vakmolenaar van "De Hoop") aangesteld als "stadsmolenaar", die moest de beide korenmolens min. 1 keer per week laten draaien voor de Prins.

'Malen voor de Prins'

Dit is een uitdrukking die zijn oorsprong vond tijdens de 80 jarige oorlog. Bij de belegering van een stad door de spanjolen, was de bedoeling de stad tot overgave te dwingen door het uithongeren van de bevolking. Binnen de stadsmuren besloot men dan de molen voor niks te laten draaien om daarmee de vijand aan te geven, je zult nog even geduld moeten hebben, want wij hebben nog voldoende te eten. Vanuit hun kamp zagen de spanjolen dit en dit werd voor hen een ontmoediging om te blijven belegeren. Ze braken op en de stad kon opgelucht ademen.

Molenaars

Van Beveren werd in 1977 opgevolgd door Arie Dingeman van de Plas uit Almkerk.

In 1991 werden de oude potroeden gestreken en op maandag 18 maart kon molenmaker Bos de nieuwe roeden steken.

Toch verkeerde de molen al in een slechte staat!

Gedenksteen

Toen in 1995 "de Hoop" werd geopend na een grote restauratie werd op dezelfde dag al het startsein gegeven voor de restauratie van de Nooit Volmaakt doormiddel van het in metselen van een gedenksteen met de opschrift:

Start restauratie molen
"Nooit Volmaakt"
door
Prof. Dr. J. Pool
Gedep. Prov. Zuid- holland
10 maart 1995

Maar na deze dag duurde het nog meer dan een jaar voordat er echt werd begonnen.

Intussen liet Karel Streumer de molen nog zoveel mogelijk draaien tot augustus 1995, toen was het echt niet meer verantwoord om met de molen te draaien.

Startsein grote restauratie

Het startsein voor de grote restauratie werd pas op 2 mei 1996 geven.

Toen werden met een kraan de roeden en kap verwijderd.

Het werk werd door B.V v/h fa. Jan de Gelder uit Arkel uitgevoerd.

De romp werd grotendeels vervangen, in de kap werd ook veel vernieuwd,

Er kwamen nieuwe molenstenen met kuipen, nieuw luiwerk, spoorwiel, balkkoppen werden aangegoten met kunsthars, nieuwe staart enz., nieuwe toegangspoorten weer met bovenlicht, de stelling werd gerepareerd, nieuwe zeilen, enz enz.

De molen werd maalvaardig opgeleverd en was na nog wat aanpassingen na de restauratie weer in prima staat.

De hele restauratie kosten ± 1,5 miljoen gulden.

Opening door Prins Claus

Op 15 augustus 1997 is de molen door Prins Claus geopend.

Na de opening werd er een steen ingemetseld met de opschrift:

Inbruikstelling molen

"Nooit Volmaakt"

door

ZKH Prins Claus

prins der Nederlanden

15 augustus 1997

Nu is de molen regelmatig in bedrijf door de molenaars Theo de Rooij en Cees de Jong

Overgenomen uit het boek: "Van maalwerktuigen tot cultuurmonumenten" van de Stichting
Publikaties Alblasterwaard en Vijfheerenlanden.

Aangevuld door Theo de Rooij.